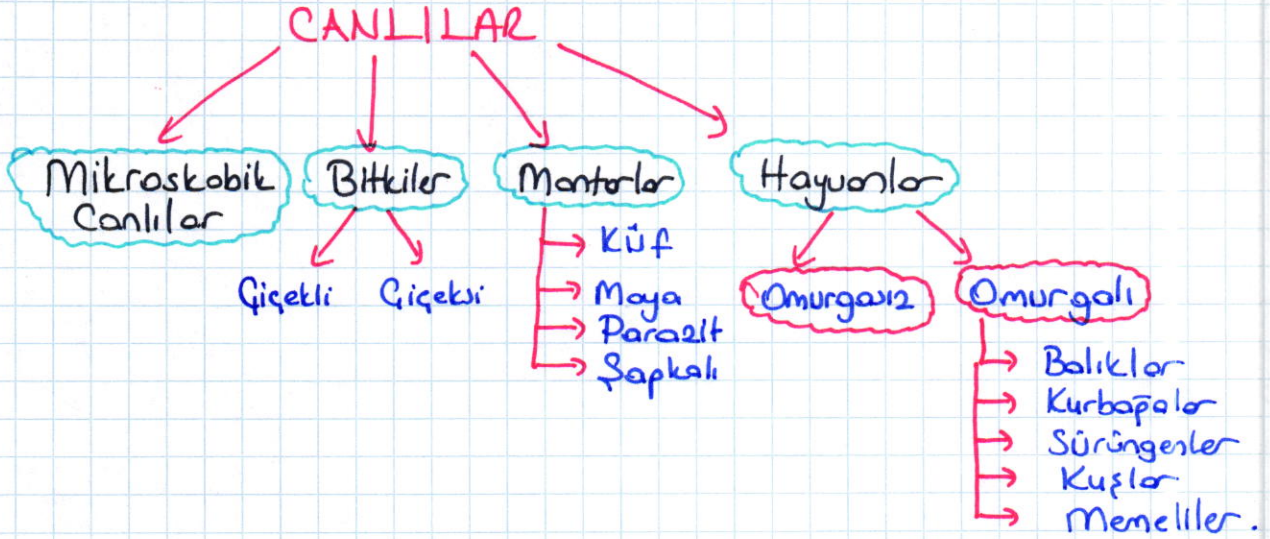

CANLILAR DÜNYASI

(Hasan KARA
Fen Bil. Öğrt)

MİKROSKOBİK CANLILAR: Gözle görülemeyecek kadar küçük olan canlılardır. Sadece mikroskop yardımıyla görülebilirler.

- * Havada, Suda, Karada (her yerde) yaşayabilirler.
- * Amip, Öglena, Terliksi hayvan (Paramezyum) Bakteri en çok bilinen mikroskopik canlılardır.
- * Bazı mikroskopik canlılar yararlı iken bazıları zararlıdır.

Yararları:

- * Yoğurt, peynir, sirke yapımı
- * Bağırsaklarda B ve K vitamini üretmek
- * Aşı ve antibiyotik yapımı
- * Gübrekçül bakteriler ölmüş canlı atıklarını çürüterek toprağa karıştırır. Toprağın mineralce zenginleşmesini sağlar.

Zararları:

- * Besinlerin bozulmasına neden olur.
- * Dişlerin çürümmesine neden olur.
- * Tifo, Zetirre, Çocuk felci, kolera gibi hastalıklara neden olurlar.

Besinleri Mikroskopik Canlılardan Korumak!

- * Konserve
- * Pastörize
- * Dondurma
- * Reçel
- * Kurutma
- * ~~Kurutma~~
- * Kurutma
- * Turşu yapma
- * Tuzlama

Besinlerin korunması amacıyla kullanılan yöntemlerdir.

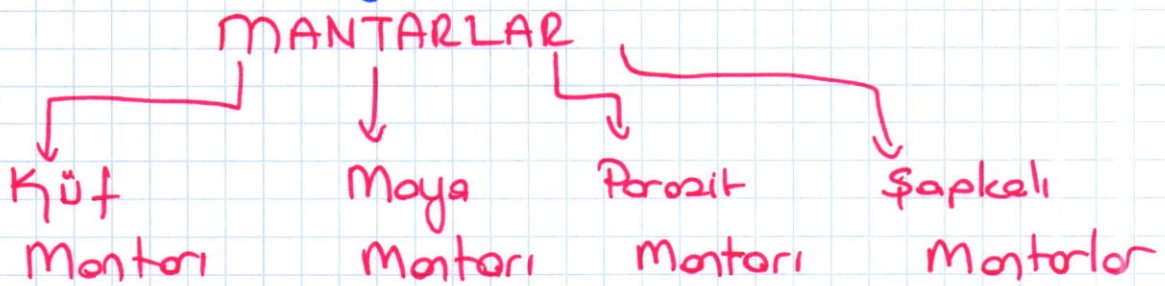
Hastalıklardan Korunmak için

— Mikroskopik canlıların neden olduğu hastalıklardan korunmak amacıyla öncelikle higiyene dikkat edilmelidir

Higiyen için: * Eller sık sık yıkanmalı

- * Banyo ile beden temizliğine dikkat edilmeli
- * Açık yaralar pansuman ile temizlenmeli
- * El ve Burun'a ellerimizle çok fazla dokunulmamalıdır.

* Bozulmuş, son kullanma tarihi geçmiş besinler tüketilmemelidir.

NOT ⇒ * Mantarlar bitki değildir. Kendi besinlerini kendileri üretmezler.

* Ilık, Nemli ve ışiksiz ortamlarda çabuk çoğalırlar

1. Küf Mantarı: * Ilık ve nemli ortamlarda hızla çoğalırlar.

* Besinlerin bozulmasına neden olurlar.

* Besinlerin üzerinde oluşan beyaz ve yeşil pımsımsı yapıdaki canlılardır.

* Peynir küfü penisilin adı verilen antibiyotik yapımında kullanılır.

* Küf mantarı mikroskopik yapıdadır.

2. Maya Mantarı: * Hamur, Peynir yapımında kullanılır.

* Ilık ve nemli ortamlarda çoğalırlar.

* Çoğalması için ortamda besin olması gerekir.

* Mikroskopik yapıdadır.

3. Parazit Mantarı: Hastalık yapan mantarlardır.

* El ve ayak mantarı

* Saçkıran

* Ağzıda Pemukcuk

* Tırnak mantarları parazit mantarlarından kaynaklanan hastalıklardır.

* Parazit mantarına sahip kişilerin şahsı eşyaları kullanılmamalıdır.

(Terlik , Tırnak makası , Ayakkabı , Toruk)
gibi

(Hazırlayan : Hasan İCARA
Fen Bil. Öğret)

4. Sapkalı Mantarlar: Nemli ağaç dip ve gövde lerinde yetişen mantarlardır.

★ Bir kısmı yenilebilirken, bir kısmı zehirlidir.

★ Besinlerini topraktan ve başka canlılardan sağlar.

★ Proteince zengin sapkallı mantarlara örnek olarak Kültür mantarı verilebilir.

BITKİLER

a) Çiçeksiz Bitkiler: Gelişmiş kök, gövde ve yaprak lara sahip değildir.

★ Çiçekleri yoktur.

★ Tohumları yoktur.

★ Su yosunu

★ Eğrelti otu

★ Kibritotu

★ Kara yosunu

★ Cigerotu

★ At kuyruğu

örnek verilebilir.

★ Kendi besinlerini kendileri üretir. Yani Fotosentez yapabilirler.

b) Çiçekli Bitkiler: Kök, Gövde, Yaprak ve çiçek olmak üzere 4 kısımdan oluşur

→ Çiçek = Üreme organıdır. Tohum ve meyvenin oluştuğu kısımdır.

→ Yaprak ⇒ Fotosentezin gerçekleştiği kısımdır. Besin üretir, Solunum ve terlemeyi sağlar.

→ Gövde ⇒ Bitkinin dik durmasını sağlar. Kökten alınan su ve mineralleri yaprak ve çiçğe taşır.

→ Kök = Bitkinin toprağa tutunmasını sağlar. Topraktaki su ve mineralleri alır.

Havuç, Turp, Kereviz gibi bazı bitkilerin kökleri besin depo edebilir.

* Tohum ve meyvesi olan bitkiler çiçeklidir.

Elma Salatalık Biber Üzüm

Şeftali Domates Gül Zeytin

Mısır Lale Örnek verilebilir.

HAYVANLAR

a) **Omurgasız Hayvanlar:** Kemik ve kıkırdaktan bir iskelete sahip olmayan canlılardır.

- Omurgalı canlılara göre daha az gelişmiştir

- Böceklerin dış kısmında KİTİN adı verilen koruyucu kısımları vardır.

- Genellikle yumurta ile çoğalırlar.

* Solucan

* Salyangoz

* Uğur Böceği

* Sinek

* Ahtapot

* Deniz Yıldızı

* Yengeç

* Karınca

* Örümcek

* Kelebek

* Arı

Örnek verilebilir.

b) **Omurgalı Hayvanlar:**

Balıklar, Kurbağalar, Sürüngenler, Kuşlar ve memeliler olmak üzere 5 grupta sınıflandırılır.

* En gelişmiş canlı grubudur.

(Hazırlayan: HAZİR KARA
Fen Bil. Öğrt.)

a) Balıklar: - Suda yaşarlar.

- Yumurta ile çoğalır
- Yavru bakımı yok
- Solungaş solunumu yaparlar.
- Yüzgeçleri ve kuyrukları ile hareket ederler
- Vücutları pullarla kaplıdır.
- Dış döllenme, dış gelişme görülür.

Leyrek Palamut Hamsi Kefal
Sazan Palyaço Alabalık Cıprıca
örnek verilebilir.

b) Kurbağalar: Gıft yaşamlıdırler.

- Suda ve karada yaşayabilirler.
- Yumurta ile çoğalırlar.
- Yavru bakımı yoktur.
- Deri, Solungaş ve akciğer solunumu yapar.
- Vücutları nemlidir.
- Başkalaşım geçirirler.

Kara ve su kurbağası örnek verilebilir.

c) Sürüngenler: Suda ve karada yaşayan türleri vardır.

- Yumurta ile çoğalır
- Yavru bakımı yok
- Vücutları sert pullarla kaplıdır.
- Akciğer solunumu yaparlar.

Yılan, İwana, Bukalemun,
Timsah, Kertenkele, Kaplumbağa
örnek verilebilir.

d) Kuşlar: Yumurta ile çoğalır.

- * Yavru bakımı vardır
- * Vücutları tüylerle kaplıdır.
- * Akciğer solunumu yaparlar.
- * Kuluşkaya yatarlar.

Papapın , Sahin , Atmaca , Tavuk , Penguen
Serçe , Kartal , Tavuskusu , Ördek
örnek verilebilir.

Tavuk , Penguen , Devekuşu vşomayan kuşlardır

NOT ⇒ Yumurta ile çoğalır yavru bakımı olmayan tek canlı grubu kuşlardır.

e) Memeliler: Doğurarak çoğalır

- * Yavru bakımı var
- Vücutları kılımla kaplıdır
- Akciğer solunumu yaparlar.
- Gebelik görülür.
- Yavrularını sütle beslerler
- En gelişmiş canlı grubudur.

- Kedi , Maymun , Sincap , Tavşan
- Köpek , İnek , Ayı , Kanguru
- Aslan , Kaplan , Geyik , Koyun
örnektir.

* Balina, Fok, Yunus ve yarasa sorularda sıklıkla karşılaşılan memeli canlılardır.